

ĐỔI MỚI CÔNG TÁC TỔ CHỨC BỒI DƯỠNG ĐẠI BIỂU HỘI ĐỒNG NHÂN DÂN CÁC CẤP

LẠI ĐỨC VƯỢNG (*)

Tóm tắt: Đổi mới công tác tổ chức bồi dưỡng kiến thức, kỹ năng cho đại biểu Hội đồng nhân dân là vấn đề không chỉ quan trọng đối với cơ quan dân cử mà còn là nhu cầu tự thân của đại biểu để hoàn thành khối lượng công việc ngày càng lớn, phức tạp; đồng thời đáp ứng yêu cầu ngày càng cao về chất lượng và hiệu quả hoạt động của Hội đồng nhân dân các cấp.

Từ khóa: Bồi dưỡng; đại biểu Hội đồng nhân dân; đổi mới.

Abstract: Reforming the organization to foster the knowledge and skills for deputies of People's Council is not only important to people-elected bodies, but also essential needs of the deputies themselves in order to complete their increased and complex workload, while meeting the increasing requirements on quality and efficiency of operations of People's Councils at all levels.

Keywords: Fostering; deputies of People's Council; reform.

Ngày nhận bài: 07/4/2021 Ngày biên tập: 22/4/2021 Ngày duyệt đăng: 11/5/2021

Theo Luật Tổ chức chính quyền địa phương năm 2015, đại biểu Hội đồng nhân dân (HĐND) là người đại diện cho ý chí, nguyện vọng của Nhân dân địa phương, chịu trách nhiệm trước cử tri địa phương và trước HĐND về việc thực hiện nhiệm vụ, quyền hạn đại biểu của mình. Việc bồi dưỡng đại biểu HĐND được thực hiện theo Quyết định số 163/QĐ-TTg ngày 25/01/2016 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Đề án đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, công chức, viên chức giai đoạn 2016-2021.

1. Kết quả bồi dưỡng đại biểu Hội đồng nhân dân các cấp nhiệm kỳ 2016-2021

Cuộc bầu cử đại biểu Quốc hội khóa XIV và đại biểu HĐND các cấp nhiệm kỳ 2016-2021 đã bầu được 3.908 đại biểu HĐND cấp tỉnh; 25.181 đại biểu HĐND cấp huyện và

292.306 đại biểu HĐND cấp xã⁽¹⁾. Tỷ lệ đại biểu là phụ nữ, người dân tộc thiểu số, trẻ tuổi, trình độ trên đại học cao hơn so với nhiệm kỳ trước. Từ đầu nhiệm kỳ 2016-2021 đến nay, các đại biểu HĐND luôn nêu cao tinh thần, trách nhiệm, thực sự là người đại diện cho cử tri; tích cực học tập, nghiên cứu, đổi mới phương pháp làm việc, không ngừng nâng cao chất lượng thực hiện nhiệm vụ của người đại biểu. Tại các kỳ họp, đa số đại biểu tích cực tham gia ý kiến, thảo luận, cụ thể hóa chủ trương của địa phương, góp phần giúp HĐND có những quyết nghị đúng đắn về phát triển kinh tế - xã hội, đặc biệt trong việc ban hành các nghị quyết về cơ chế, chính sách tại địa phương.

Trong hoạt động chất vấn, nhiều đại biểu đã thẳng thắn đặt câu hỏi cho các cơ quan có liên quan về những vấn đề nổi cộm, bức xúc và những lĩnh vực mà đại biểu và cử tri quan tâm, đồng thời kiên trì giám sát kết quả giải quyết những vấn đề đã chất vấn, kiến nghị. Trong hoạt động giám sát, các đại biểu đã

(*) TS; Vụ trưởng Vụ Đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, công chức, viên chức, Bộ Nội vụ

phát huy vai trò, trách nhiệm của mình, tham gia đầy đủ và có nhiều ý kiến rất trách nhiệm với cơ quan, đơn vị chịu sự giám sát nhằm làm rõ trách nhiệm và đề xuất giải pháp khắc phục, do đó chất lượng hoạt động giám sát được nâng lên rõ rệt. Trong tiếp xúc cử tri, đại biểu HĐND đã lắng nghe những ý kiến, tâm tư, nguyện vọng của cử tri, đồng thời phát hiện những hạn chế, bất cập ở địa phương, cơ sở, từ đó có nhiều ý kiến, kiến nghị với các cơ quan hữu quan tổ chức các đoàn giám sát, làm rõ trách nhiệm, đề xuất giải pháp tháo gỡ, xử lý và khắc phục. Qua đó, cử tri ngày càng tin tưởng vào vai trò, vị thế của HĐND trong hệ thống chính trị ở địa phương.

Tại văn bản số 2273/BNV-ĐT ngày 20/5/2016 của Bộ Nội vụ hướng dẫn xây dựng kế hoạch và tổ chức bồi dưỡng đại biểu HĐND các cấp nhiệm kỳ 2016-2021 đã nêu rõ mục tiêu, yêu cầu, chỉ tiêu, tiến độ thời gian, chương trình tài liệu để Bộ Nội vụ và các địa phương trong cả nước hoàn thành việc bồi dưỡng đại biểu HĐND các cấp theo đúng kế hoạch đề ra. Theo đó, Bộ Nội vụ đã hoàn thành việc biên soạn tài liệu bồi dưỡng đại biểu HĐND với gần 325.000 cuốn tài liệu cho Sở Nội vụ 63 tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương phục vụ cho việc bồi dưỡng đại biểu HĐND các cấp sau bầu cử⁽²⁾. Tài liệu bồi dưỡng đại biểu HĐND các cấp gồm 05 chuyên đề: hội nhập quốc tế và những vấn đề đặt ra đối với Việt Nam; tình hình phát triển kinh tế - xã hội ở Việt Nam; tổ chức chính quyền địa phương ở Việt Nam; vị trí, chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và phương thức hoạt động của HĐND và đại biểu HĐND; kỹ năng hoạt động của đại biểu HĐND. Các chuyên đề được giới thiệu ở các lớp bồi dưỡng đều đảm bảo nội dung, chất lượng, thiết thực, hiệu quả. Căn cứ vào đặc điểm tình hình thực tiễn, các địa phương đã điều chỉnh, bổ sung các nội dung báo cáo chuyên đề phù hợp với đối tượng đại biểu HĐND cấp huyện, cấp xã.

Ngay đầu nhiệm kỳ, Bộ Nội vụ đã tổ chức 03 hội thảo cho gần 600 giảng viên nguồn trên cả nước; phối hợp với Văn phòng Quốc

hội, Viện Nghiên cứu quản lý kinh tế Trung ương lựa chọn, phân công các giảng viên, báo cáo viên giới thiệu và gọi mở các chuyên đề; chuẩn bị về nội dung và phương pháp bồi dưỡng. Ngoài ra, nhiều địa phương còn chủ động tổ chức bồi dưỡng giảng viên nguồn như tỉnh Đắk Nông, Đồng Tháp, Quảng Ngãi, Sơn La, Thái Nguyên, Tuyên Quang, Thái Bình, Cần Thơ, Khánh Hòa, Bắc Kạn...

Căn cứ hướng dẫn của Bộ Nội vụ, HĐND, UBND các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương đã khẩn trương chỉ đạo các cơ quan, đơn vị tham mưu xây dựng kế hoạch, bố trí kinh phí, biên soạn tài liệu bồi dưỡng đại biểu HĐND cấp huyện, cấp xã; chuẩn bị điều kiện để cử các đại biểu HĐND cấp tỉnh tham gia các lớp do Bộ Nội vụ tổ chức và trực tiếp tổ chức các lớp bồi dưỡng đại biểu HĐND cấp huyện, xã theo đúng kế hoạch.

- *Đối với bồi dưỡng đại biểu HĐND cấp tỉnh*: Bộ Nội vụ đã tổ chức 11 lớp bồi dưỡng đại biểu HĐND cấp tỉnh của các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương trong Quý IV năm 2016, với 3.603/3.795 đại biểu tham dự, đạt 94,94%⁽³⁾. Với các địa phương tự tổ chức lớp bồi dưỡng đại biểu HĐND cấp tỉnh, Bộ Nội vụ hỗ trợ cung cấp tài liệu bồi dưỡng, giới thiệu các báo cáo viên.

- *Đối với bồi dưỡng đại biểu HĐND cấp huyện, cấp xã*: việc tổ chức bồi dưỡng đại biểu HĐND cấp huyện, cấp xã do địa phương triển khai thực hiện bằng các hình thức tập trung và trực tuyến. Theo số liệu thống kê của 63 tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương, số lượng đại biểu tham dự các lớp bồi dưỡng đại biểu HĐND cấp huyện, cấp xã như sau: tổng số đại biểu HĐND cấp huyện tham dự các lớp bồi dưỡng là 23.556/25.176, đạt 93,57%; tổng số đại biểu HĐND cấp xã tham dự các lớp bồi dưỡng là 274.824/292.183, đạt 94,06%⁽⁴⁾.

Công tác bồi dưỡng đại biểu HĐND các cấp cơ bản đã đảm bảo theo chương trình, kế hoạch. Bộ Nội vụ đã kịp thời ban hành các văn bản hướng dẫn xây dựng và triển khai kế hoạch bồi dưỡng đại biểu HĐND các cấp; đôn đốc các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương

thực hiện; các bộ, ngành, địa phương có sự chỉ đạo, phối hợp tốt, chủ động xây dựng kế hoạch và thực hiện tốt công tác bồi dưỡng đại biểu HĐND đạt hiệu quả, đúng kế hoạch, tiến độ đề ra.

Đối với các lớp bồi dưỡng đại biểu HĐND cấp tỉnh do Bộ Nội vụ tổ chức, Tỉnh ủy, HĐND, UBND và các đơn vị chức năng của các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương được lựa chọn làm địa điểm tổ chức đã làm tốt công tác phối hợp và tạo mọi điều kiện thuận lợi để các đại biểu có điều kiện trao đổi, chia sẻ kinh nghiệm; công tác chuẩn bị và tổ chức các lớp bồi dưỡng đạt kết quả tốt, đội ngũ giảng viên, báo cáo viên tham gia giới thiệu các chuyên đề có nhiều kinh nghiệm trong giảng dạy và quản lý. Các địa phương đã sắp xếp thời gian, tạo điều kiện để đại biểu tham dự các lớp bồi dưỡng nghiêm túc, đầy đủ. Các đại biểu đề cao ý thức, trách nhiệm và thực hiện nghiêm túc các quy định của lớp bồi dưỡng.

Đối với các lớp bồi dưỡng đại biểu HĐND cấp huyện, cấp xã, các địa phương đã chủ động hoàn thành sớm tiến độ và đạt được mục tiêu theo kế hoạch đề ra. Trong quá trình tổ chức, các địa phương thực hiện tốt công tác phối hợp với các cơ quan, đơn vị liên quan như Sở Nội vụ, Trường Chính trị tỉnh, Văn phòng HĐND... tổ chức tốt các khâu như lựa chọn đội ngũ báo cáo viên, kinh phí, cơ sở vật chất, tài liệu bồi dưỡng, công tác quản lý các lớp bồi dưỡng... góp phần nâng cao chất lượng bồi dưỡng đại biểu HĐND, đáp ứng yêu cầu. Đội ngũ báo cáo viên ở địa phương là những giảng viên, báo cáo viên có kinh nghiệm hoạt động thực tiễn và phương pháp truyền đạt tốt. Nhiều địa phương đã chủ động tập huấn cho các báo cáo viên tại địa phương như tỉnh Đắk Nông, Đồng Tháp, Quảng Ngãi, Sơn La, Thái Nguyên, Tuyên Quang, Khánh Hòa, Trà Vinh...

Bên cạnh những kết quả đạt được, công tác tổ chức bồi dưỡng đại biểu HĐND các cấp nhiệm kỳ 2016-2021 còn một số hạn chế như:

Thứ nhất, cơ chế phối hợp giữa các cơ quan được giao biên soạn chương trình, tài liệu và triển khai tổ chức thực hiện bồi dưỡng

chưa được triển khai khoa học và cụ thể. Chưa thống nhất với Bộ Tài chính, Bộ Nội vụ khi ban hành hướng dẫn các địa phương xây dựng kế hoạch và tổ chức bồi dưỡng đại biểu HĐND các cấp. Một số địa phương chưa thống nhất việc giao một đơn vị làm đầu mối triển khai thực hiện việc tổ chức bồi dưỡng đại biểu HĐND.

Thứ hai, việc xác định nhu cầu bồi dưỡng đại biểu HĐND chưa thực hiện theo kế hoạch và quá trình tổ chức chưa tính đến đặc thù của từng địa phương, nhất là đối với đại biểu HĐND cấp huyện, cấp xã. Việc hướng dẫn sử dụng, quản lý nội dung, phương thức tổ chức bồi dưỡng đôi khi còn thiếu chặt chẽ và thống nhất giữa các địa phương.

Thứ ba, một số địa phương chậm cung cấp danh sách, dẫn đến thiếu đội ngũ giảng viên, báo cáo viên các lớp bồi dưỡng, nhất là các báo cáo viên ở vùng sâu, vùng xa, vùng đặc biệt khó khăn.

Thứ tư, một số địa phương chưa chủ động bố trí kinh phí và huy động các nguồn lực từ ngân sách địa phương để triển khai thực hiện kế hoạch bồi dưỡng đại biểu HĐND; chưa linh hoạt trong việc hỗ trợ kinh phí cho đại biểu HĐND tham gia các lớp bồi dưỡng theo quy định của Bộ Tài chính.

2. Giải pháp đổi mới công tác tổ chức bồi dưỡng đại biểu Hội đồng nhân dân các cấp nhiệm kỳ 2021-2026

Từ những kinh nghiệm rút ra trong công tác bồi dưỡng đại biểu HĐND các cấp sau bầu cử, để góp phần nâng cao hiệu quả hoạt động của các đại biểu dân cử ở địa phương, cần tập trung thực hiện một số giải pháp sau đây để đổi mới công tác tổ chức bồi dưỡng đại biểu HĐND các cấp nhiệm kỳ 2021-2026:

Một là, Bộ Nội vụ cần thành lập Ban Chỉ đạo biên soạn chương trình, tài liệu và tổ chức bồi dưỡng đại biểu HĐND các cấp nhiệm kỳ 2021-2026 một cách chủ động, kịp thời. Trên cơ sở thống nhất ý kiến với Bộ Tài chính, Bộ Nội vụ hướng dẫn các địa phương xây dựng kế hoạch và tổ chức bồi dưỡng đại biểu HĐND các cấp nhiệm kỳ 2021-2026.

Hai là, kế hoạch bồi dưỡng đại biểu HĐND các cấp cần phù hợp với điều kiện và tình hình thực tế của địa phương để đảm bảo triển khai thực hiện khả thi và hiệu quả. Đối với đại biểu HĐND cấp tỉnh, các địa phương xây dựng kế hoạch để cử đại biểu tham dự các khóa bồi dưỡng do Bộ Nội vụ tổ chức theo nhiều cụm tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương (được tổ chức trong Quý III, Quý IV năm 2021). Đối với đại biểu HĐND cấp huyện, cấp xã, địa phương xây dựng kế hoạch để tổ chức các lớp bồi dưỡng tại địa phương. Các lớp bồi dưỡng đại biểu HĐND cấp huyện, cấp xã có thể tổ chức theo khu vực thuộc địa bàn tỉnh, thành phố đảm bảo phù hợp với số lượng đại biểu, đảm bảo 100% đại biểu HĐND các cấp nhiệm kỳ 2021-2026 được bồi dưỡng kiến thức, kỹ năng và phương pháp hoạt động. Tiến độ và thời gian thực hiện các lớp bồi dưỡng đại biểu HĐND cấp tỉnh do Bộ Nội vụ tổ chức đảm bảo hoàn thành trong tháng 12/2021; các lớp bồi dưỡng đại biểu HĐND cấp huyện đảm bảo hoàn thành trước ngày 31/5/2022, cấp xã đảm bảo hoàn thành trước ngày 31/7/2022.

Ba là, thống nhất sử dụng chương trình, tài liệu bồi dưỡng đại biểu HĐND cấp tỉnh do Bộ Nội vụ biên soạn, ban hành và cung cấp cho đại biểu của các địa phương tại các lớp bồi dưỡng. Đối với đại biểu HĐND cấp huyện, cấp xã, các địa phương căn cứ chương trình, tài liệu bồi dưỡng đại biểu HĐND các cấp nhiệm kỳ 2021-2026 do Bộ Nội vụ biên soạn, ban hành và căn cứ vào tình hình, đặc thù của từng địa phương để nghiên cứu, cập nhật, bổ sung nội dung các chuyên đề bồi dưỡng cho phù hợp với từng đối tượng bảo đảm yêu cầu về nội dung, phương pháp, thời gian bồi dưỡng. Để đảm bảo thống nhất nội dung chương trình, tài liệu bồi dưỡng đại biểu HĐND cấp huyện, cấp xã, các địa phương báo cáo kịp thời về Bộ Nội vụ để thẩm định trước khi ban hành và đưa vào sử dụng bộ chương trình, tài liệu bồi dưỡng của địa phương.

Bốn là, Bộ Nội vụ tổ chức các lớp bồi dưỡng đại biểu HĐND cấp tỉnh và các lớp tập

huấn giảng viên, báo cáo viên bồi dưỡng đại biểu HĐND cấp huyện, cấp xã trong Quý III và Quý IV năm 2021. Các địa phương tạo điều kiện để các đại biểu tham dự các lớp bồi dưỡng đại biểu HĐND cấp tỉnh do Bộ Nội vụ triệu tập theo kế hoạch. Đồng thời chọn, cử giảng viên, báo cáo viên tham gia các lớp tập huấn giảng viên, báo cáo viên bồi dưỡng đại biểu HĐND cấp huyện, cấp xã do Bộ Nội vụ tổ chức.

Năm là, UBND các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương chỉ đạo và giao Sở Nội vụ chủ trì, phối hợp với Trường Chính trị tỉnh, thành phố và các đơn vị chức năng xây dựng kế hoạch và tổ chức thực hiện các lớp bồi dưỡng đại biểu HĐND kịp thời, chất lượng, bám sát hướng dẫn xây dựng kế hoạch và tổ chức bồi dưỡng đại biểu HĐND các cấp nhiệm kỳ 2016-2021 của Bộ Nội vụ⁽⁵⁾.

Sáu là, UBND các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương chủ động bố trí kinh phí và huy động thêm nguồn lực từ ngân sách địa phương để triển khai thực hiện kế hoạch bồi dưỡng đại biểu HĐND các cấp nhiệm kỳ 2021-2026 đạt chất lượng, hiệu quả và đảm bảo đúng quy định tại Thông tư số 36/2018/TT-BTC ngày 30/3/2018 của Bộ Tài chính hướng dẫn việc lập dự toán, quản lý, sử dụng và quyết toán kinh phí dành cho công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, công chức, viên chức để thực hiện công tác bồi dưỡng đại biểu HĐND các cấp nhiệm kỳ 2021-2026./.

Ghi chú:

(1) Quốc hội, *Báo cáo Tổng kết công tác bầu cử đại biểu Quốc hội khóa XIV và đại biểu HĐND các cấp nhiệm kỳ 2016-2021*.

(2),(3),(4) Bộ Nội vụ, *Báo cáo kết quả bồi dưỡng đại biểu HĐND các cấp nhiệm kỳ 2016-2021*.

(5) Bộ Nội vụ, *Văn bản số 1265/BNV-ĐT ngày 28/3/2021 hướng dẫn xây dựng kế hoạch và tổ chức bồi dưỡng đại biểu HĐND các cấp nhiệm kỳ 2021-2026*.